ČESKÁ REPUBLIKA

# ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **R. A.**, zast. Mgr. Pavlem Čižinským, advokátem se sídlem Baranova 1026/33, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 4. 2014, čj. OAM-343/ZA-ZA06-P10-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 1. 2018, čj. 2 Az 14/2014-72,

takto:

**I.** Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 1. 2018, čj. 2 Az 14/2014-72, **se ruší**.

**II.** Rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 4. 2014, čj. OAM-343/ZA-ZA06-P10-2011, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

**III.** Žalobci **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

**IV.** Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

**V.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Pavlu Čižinskému, advokátovi, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **6 800 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

## I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 2. 4. 2014, čj. OAM-343/ZA-ZA06-P10-2011, rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobce ve své žádosti a během pohovoru uvedl, že je uzbecké národnosti a se svou družkou, se kterou uzavřel tradiční muslimský sňatek, žil v městě Oš na jihu Kyrgyzstánu, kde v červnu roku 2010 vypukly rozsáhlé etnické nepokoje namířené zejména proti Uzbekům. Dům, ve kterém žalobce se svou družkou žil, byl vypálen, oba byli zbiti. Následně se od žalobcova děda, kterého zatkla a uvěznila policie, dozvěděli, že žalobce rovněž hledá policie, že má být obviněn z organizování masových nepokojů. Proto se on i jeho družka rozhodli uprchnout a za pomoci přítele se dostali do Kazachstánu. Až zpětně se dozvěděli, že žalobcův děd krátce po propuštění z vězení zemřel. V Kazachstánu zůstali s družkou více než rok, poté se však dozvěděli, že Kazachstán plánuje vracet uzbecké uprchlíky zpět do Kyrgyzstánu. Na podzim roku 2011 proto uprchli a přes Ukrajinu se dostali až do České republiky, kde 21. 11. 2011 požádali o azyl, neboť s ohledem na vyhrocenou situaci v zemi původu a traumatické zážitky mají strach se vrátit do Kyrgyzstánu.

[3] Žalovaný v rozhodnutí uvedl, že žalobce nedeklaroval žádné potíže s ohledem na jeho rasu, pohlaví, národnost, z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, či z důvodu jeho politického přesvědčení. Podle zpráv, které si žalovaný vyžádal, má žalobce v případě problémů možnost se v zemi původu obrátit na Generální prokuraturu v Biškeku, na ministerstvo vnitra či na linku důvěry. Dospěl k závěru, že žalobci nehrozí cílené pronásledování v zemi původu a neshledal důvod k udělení mezinárodní ochrany.

[4] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného městský soud shora specifikovaným rozsudkem zamítl. Městský soud nejprve upozornil na to, že žalobce ani jeho družka nevyvíjeli ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azyl. Nepokoje, pro které museli uprchnout ze země, nebyly svojí povahou cílené na ně z azylově relevantních důvodů.

[5] Dále městský soud odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se situace v Kyrgyzstánu, zejména na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2015, čj. 2 Azs 224/2014-41. Zároveň městský soud shledal odkaz žalobce na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) Ergashev proti Rusku ze dne 16. 10. 2012, stížnost č. 49747/11, nepřípadným, neboť v projednávané věci na rozdíl od tohoto rozsudku nebyl žalobce kyrgyzskými státními orgány trestně stíhán, v důsledku čehož neprobíhalo ani extradiční řízení.

[6] Z obsahu správního spisu nelze bez dalšího podle městského soudu spolehlivě učinit závěr o cíleném intenzivním pronásledování žalobce státními orgány či o vědomém podporování jakéhokoli nezákonného jednání vůči žalobci motivovaného právě azylově relevantními důvody.

[7] Jak vyplývá ze zprávy Amnesty International z dubna 2013, v Kyrgyzstánu nelze uložit trest smrti za žádný trestný čin; proto nemůže být naplněn důvod vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu. Žalovaný podle městského soudu správně konstatoval,

že Kyrgyzskou republiku zcela jistě nelze ani aktuálně (ostatně ani v minulosti) označit za zemi s vyspělou demokracií, v zemi i po změnách politických poměrů od roku 2010 přetrvává značné množství ekonomických i politických problémů, dle Výroční zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Kyrgyzské republice za rok 2012 se v zemi objevily i problémy týkající se lidských práv. V uvedeném kontextu je však nutno uvést, že u žalobce nelze takové zacházení ze strany kohokoliv bez dalšího předpokládat. Z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 7. 6. 2013 vyplývá, že v případě nespokojenosti s postupem konkrétního policejního oddělení či jednotlivých policistů má občan Kyrgyzské republiky možnost obrátit se na státní orgány Kyrgyzské republiky, včetně Generální prokuratury. Tvrzení žalobce, podle něhož Generální prokuratura není schopna zabránit mučení, pak s ohledem na obsah zpráv obsažených ve správním spise považoval městský soud za nedůvodné a nepodložené. Jednání, kterému žalobce čelil, nedosahuje potřebné intenzity, aby spadalo pod § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť nelze dovodit, že by žalobci či kterémukoliv jeho rodinnému příslušníkovi hrozilo mučení nebo nelidské či ponižující zacházení.

[8] Městský soud se proto ztotožnil s posouzením věci ze strany žalovaného, uvedl, že žalovaný opatřil aktuální, důvěryhodné a vyvážené informace o zemi původu žalobce a podrobně se zabýval všemi okolnostmi, kterými žalobce žádost odůvodnil. Městský soud poukázal rovněž na skutečnost, že žalobce byl dne 13. 11. 2013 seznámen se zprávami, ze kterých správní orgán vycházel, přičemž vůči nim neměl žádných námitek a ani nenavrhoval žádné jejich doplnění. Ze zpráv založených ve správním spise je podle městského soudu zřejmé, že situace na severu země je klidnější než na jihu země. V této souvislosti poukázal na možnost vnitřního přesídlení zmiňovanou v konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu.

[9] Zároveň není neudělením mezinárodní ochrany zasaženo do soukromých a rodinných práv žalobce, neboť by se jako celá rodina vrátili do země, jejímiž jsou všichni občany. Žalobcem zmiňovaná míra integrace do české společnosti není pro posouzení důvodů oddělení mezinárodní ochrany podstatná.

## II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[10] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost.

[11] Nejvyšší správní soud dosud podle názoru stěžovatele ve své judikatuře neřešil otázku situace uzbecké menšiny na jihu Kyrgyzstánu po červnových událostech roku 2010, a stěžovatel proto pokládá svou kasační stížnost za přijatelnou.

[12] Stěžovatel poukázal rovněž na to, že městský soud převzal z větší části odůvodnění žalovaného s tím, že se s ním ztotožnil. Vlastní odůvodnění rozsudku je příliš stručné. Pokud žaloba směřovala proti určitým závěrům rozhodnutí žalovaného, zejména proti závěru o nesplnění podmínky dle § 12 písm. b) zákona o azylu, je dle stěžovatelova názoru pojmově vyloučeno, aby tato žalobní námitka mohla být soudem vypořádána tím, že soud do svého rozsudku opíše celou pasáž žalobou napadeného rozhodnutí, kde žalovaný k příslušnému závěru dospěl.

[13] Stěžovatel dále vytkl městskému soudu, že nevyhodnotil pogrom Kyrgyzů proti uzbecké menšině v červnu 2010 ani následné vyšetřování těchto událostí kyrgyzskou policií jako pronásledování z důvodu národnosti. Uvedl, že odůvodněnost jeho strachu z pronásledování v Kyrgyzstánu je dána mimo jiné tím, že se výbuchy protiuzbeckého násilí v Kyrgyzstánu za poslední léta odehrály již dva a neexistuje důvod se domnívat, že by v budoucnu nedošlo k jejich opakování; i komisař Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě pro národnostní menšiny Knut Vollebaek v říjnu 2012 uvedl, že „*důvody červnových událostí nejsou vymýceny*". Uzbeky je každopádně třeba podle stěžovatele označit za menšinu, která je kyrgyzským státem systematicky diskriminována.

[14] Stěžovatel dále upozornil na to, že je obviněn z účasti na nepokojích, a hrozí mu trestní stíhání; v Kyrgyzstánu však nejenže neexistují záruky spravedlivého procesu, ale naopak existují obecně přijímané důkazy o mučení (nejen) uzbeckých zadržených. Výše uvedený názor je podle stěžovatelova názoru podpořen i rozsudkem ESLP ze dne 16. 10. 2012 ve věci Makhmudzhan Ergashev proti Rusku, ve kterém ESLP vyslovil, že pokud by etnický Uzbek, který má kyrgyzskou státní příslušnost, byl vydán do Kyrgyzstánu, představovalo by to porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (zákaz mučení a jiného nelidského zacházení včetně zákazu poslat osobu do míst, kde jí hrozí toto nebezpečí).

[15] Tvrzení v bodě 14. napadeného rozsudku, podle kterého neuvedl žádné potíže s ohledem na svou rasu a další azylově relevantní faktory, označil stěžovatel za vadné. Mezi zmíněnými azylovými důvody je vynechána národnost, tj. kritérium, které na postavení uzbecké menšiny v Kyrgyzstánu dopadá zřejmě nejpříměji. Stěžovatel se domnívá, že jak z obsahu spisu, tak z obecně známých skutečností jasně vyplývá, že právě etnicita byla důvodem násilí Kyrgyzů proti Uzbekům v červnu 2010 a je i nadále důvodem (přinejmenším) nepříznivého zacházení kyrgyzského státu s příslušníky uzbecké menšiny. Ani žalovaný ani městský soud tuto jasnou věc nejenže nevyvrátili, ba se k ní ani jasně nevyjádřili (ač šlo o stěžejní žalobní námitku), přičemž městský soud setrval na nejasných formulacích, kterými své zamítnutí zdůvodnil. Stěžovatel se domnívá, že i jeden akt zbití je dostatečně závažný na to, aby naplnil definici pronásledování; o tom, že šlo o akt z důvodu etnicity, nelze vzhledem k výše uvedenému pochybovat.

[16] Městským soudem citovaná judikatura týkající se Kyrgyzstánu navíc není pro projednávanou věc příléhavá. V usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2015, čj. 2 Azs 224/2014-41, šlo o situaci žadatele o mezinárodní ochranu, který sám nebyl Uzbekem, nýbrž Kyrgyzem, pouze jeho matka si vzala Uzbeka. Tato situace tedy byla zásadně odlišná od situace stěžovatele, který má uzbeckou národnost, zatímco v onom případě „*[u]zbeckou národnost otčíma je podle zdejšího soudu třeba posuzovat perspektivou ust. § 12 zákona o azylu jako podružnou, neboť stěžovatel není Uzbek a povaha jeho problémů odpovídá pronásledování ze strany soukromých osob z důvodů zřetele hodných v konkrétním případě stěžovatele, nikoliv z důvodu obecného pronásledování skupiny Kyrgyzů příbuzných s Uzbeky.*"

[17] V usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, čj. 2 Azs 27/2011-66, soud řešil případ rodiny, která byla ruské národnosti (tedy nikoli uzbecké), opustila

Kyrgyzstán dávno před rokem 2010, a v azylovém řízení tedy nenamítala hrozbu cílené represe kyrgyzských úřadů vůči nim, nýbrž spíše jen neklidnou situaci, která by mohla po červnových událostech roku 2010 nadále pokračovat.

[18] V usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2011, čj. 4 Azs 29/2010-42, šlo o situaci občana Kyrgyzstánu, který se sám k uzbecké národnosti nehlásil a zemi opustil již v roce 2008 z jiných důvodů a ostatně i Nejvyšším správním soudem přezkoumávaný rozsudek krajského soudu byl vydán ještě před červnovými událostmi roku 2010. Nejvyšší správní soud se navíc i v tomto nemeritorním usnesení vyjadřoval pouze k otázce, zda nová situace může odůvodnit udělení doplňkové ochrany, a nikoli k obecné situaci uzbecké menšiny ve vztahu k udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu.

[19] Pokud jde o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, čj. 6 Azs 36/2010-274, publ. pod č. 2290/2011 Sb. NSS, tak v tomto případě šlo o kyrgyzskou občanku uzbecké národnosti, ovšem otázku pronásledování z důvodu příslušnosti k uzbecké menšině vznesla tato stěžovatelka teprve v kasační stížnosti, které Nejvyšší správní soud vyhověl z jiných důvodů (hrozba pronásledování z důvodu polygamie a domácího násilí).

[20] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že městským soudem citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu (s jednou výjimkou) nepodporuje závěr městského soudu o tom, že Uzbekové v Kyrgyzstánu nečelí pronásledování ani hrozbě vážné újmy, a zejména se nezabývá okolnostmi pronásledování Uzbeků v roce 2010.

[21] Dále se stěžovatel zaměřil na otázku svého možného stíhání a aplikace rozsudku ESLP ve věci Ergashev. Podle jeho názoru formální nezahájení pátrání či trestního stíhání či dokonce extradičního řízení nemůže být argumentem pro nepoužitelnost závěrů z rozsudku ESLP ve věci Ergashev na jeho případ. Bezprostřední příčinou útěku z Kyrgyzstánu byla zpráva od děda, že se o něj kyrgyzská policie zajímá. Za této situace nemůže žalovaný (ani soud, který tak vlastně ani nečiní) tvrdit, že má za prokázané, že se o stěžovatele kyrgyzská policie nezajímá a že mu tedy žádné nebezpečí od kyrgyzských úřadů nehrozí; z těchto důvodů je třeba na věc vztáhnout i rozsudek ESLP ve věci Ergashev.

[22] Stěžovatel konečně nesouhlasil s názorem městského soudu o možnosti vnitřního přesídlení v zemi původu – nejenže mu i jeho rodině z důvodu etnické příslušnosti hrozí pronásledování po celé zemi, ale zároveň městský soud neprovedl žádný test přiměřenosti, tak jak ho vyžaduje judikatura Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 25. 1. 2017, čj. 4 Azs 197/2016-94).

[23] Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu z tohoto důvodu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[24] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na napadený rozsudek městského soudu a na svoje rozhodnutí, se kterými se ztotožnil, a navrhl odmítnutí či

zamítnutí kasační stížnosti. Stěžovatel podle jeho názoru v zemi původu žádné problémy neměl.

## III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[25] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[26] Vzhledem k tomu, že se v projednávané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, zabýval se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele". O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[27] Stěžovatel v tomto případě namítá, že Nejvyšší správní soud ve své judikatuře neřešil otázku situace uzbecké menšiny na jihu Kyrgyzstánu po červnových událostech roku 2010, a stěžovatel proto pokládá svou kasační stížnost za přijatelnou. V kasační stížnosti dále pečlivě odůvodnil, proč rozhodnutí, na která odkázal městský soud, nejsou přiléhavá pro projednávanou věc a proč je skutkový stav v jeho věci odlišný. Nejvyšší správní soud se s jeho názorem ztotožnil. V usnesení ze dne 18. 11. 2011, čj. 2 Azs 27/2011-66, se Nejvyšší správní soud zabýval žádostí o mezinárodní ochranu uprchlíků z Kyrgyzstánu, avšak ruské, resp. kazašské národnosti, přičemž bylo zřejmé, že žadatelé ze země uprchli několik let před nepokoji z roku 2010. Otázkou povahy nepokojů v roce 2010 se zdejší soud zabýval pouze s ohledem na hrozbu vážné újmy při návratu do země původu, zároveň v tomto kontextu upozornil také na konflikty na jihu země. Ani v usnesení ze dne 26. 1. 2011, čj. 4 Azs 29/2010-42, či v rozsudku ze dne 25. 1. 2011, čj. 6 Azs 36/2010-274, publ. pod č. 2290/2011 Sb. NSS, se Nejvyšší správní soud nezabýval otázkou nepokojů v roce 2010. Rovněž usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2015, čj. 2 Azs 224/2014-41, nelze aplikovat na projednávanou věc, protože etnický kontext v citované věci je výrazně slabší, neboť uzbecké národnosti byl pouze stěžovatelův otčím. Kromě toho v citovaném usnesení zdejší soud sice nevyhodnotil situaci v Kyrgyzstánu v roce 2010 jako *„natolik závažnou, aby sama o sobě vylučovala účinné řešení problémů"*, avšak upozornil, že *„nedostatky s vymáháním práva v Kyrgyzstánu je třeba posuzovat s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu"*.

[28] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že se kasační stížnost dotýká právních otázek, které nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, a že je proto přijatelná.

[29] Posléze Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[30] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve tímto důvodem. Bylo by totiž předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by současně napadené rozhodnutí městského soudu skutečně nepřezkoumatelné či založené na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

[31] Žádnou z vad zakládající nepřezkoumatelnost ve smyslu judikaturou Nejvyššího správního soudu vytýčených požadavků (srov. např. rozsudky NSS soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Azs 47/2003-130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004-74) naříkaný rozsudek netrpí. Městský soud se v něm vypořádal s námitkami stěžovatele a své závěry odůvodnil. Zároveň nepřezkoumatelnost nemůže samo o sobě způsobit ani převzetí určité pasáže z rozhodnutí žalovaného, doprovodil-li ji městský soud svým vysvětlením, proč se s těmito závěry ztotožňuje a proč na ně odkazuje.

[32] Následně tedy Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení kasační stížnosti a právnímu posouzení věci samé a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[33] Na úvod Nejvyšší správní soud připomíná, že stěžovatel přicestoval do České republiky se svou družkou, zde se jim narodila dcera a syn. Všichni členové rodiny požádali o azyl. Žalovaný jejich žádosti zamítl, následné žaloby taktéž zamítl městský soud. Nejvyšší správní soud ovšem shledal kasační stížnosti stěžovatelovy družky a dcery důvodnými a rozsudky ze dne 26. 7. 2018, čj. 7 Azs 162/2018-47, a ze dne 16. 8. 2018, čj. 7 Azs 163/2018-44, zrušil jak rozsudky městského soudu, tak rozhodnutí žalovaného a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Tato okolnost není bez významu ani pro posouzení nyní projednávané věci, neboť *„žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou v případě rodinných příslušníků zpravidla vzájemně provázané a dotýkají se rodiny jako celku.“* (srov. rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2008, čj. 9 Azs 14/2008-57, publ. pod č. 1943/2009 Sb. NSS).

[34] Podle § 12 písm. a) zákona o azylu se cizinci azyl udělí, pokud je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. V případě udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu je podmínkou, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

[35] Proti posouzení důvodů pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu stěžovatel žádným způsobem nebrojil, ani netvrdil, že by on sám uplatňoval svá politická práva a svobody a že by na základě toho docházelo k jeho pronásledování. Jeho výhrady k posouzení možnosti udělení azylu směřovaly proti rozhodnutí žalovaného neudělit mu

azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu, konkrétně proti nesprávně a nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu, který vedl k vyvození nesprávných závěrů žalovaného a městského soudu.

[36] Ve vztahu ke stěžovatelově družce přitom Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 7. 2018, čj. 7 Azs 162/2018-47, dospěl na základě konfrontace zpráv o zemi jejich původu s její osobní výpovědí, tak jak byla zaznamenána žalovaným, který její azylový příběh nijak nezpochybnil, že stěžovatelova družka mohla být obětí pronásledování, a to právě z důvodu své uzbecké národnosti. V rozsudku ze dne 16. 8. 2018, čj. 7 Azs 163/2018-44, Nejvyšší správní soud shledal, že stěžovatelova dcera má jako příslušnice uzbecké národnosti, stejně jako její matka, odůvodněné obavy z pronásledování z důvodu své národnosti, přičemž takové obavy jsou odůvodněné násilnými akty, jimž byla podle jejího nikým nezpochybněného azylového příběhu vystavena jak stěžovatelova družka, tak stěžovatel a jeho děd a které vedly také ke zničení jejich majetku a k odchodu jejích rodičů ze země původu. V daném ohledu tedy Nejvyšší správní soud shledal důvodnými námitky stěžovatele poukazující na nedostatečné zjištění skutkového stavu ze strany žalovaného a následně městského soudu a nedostatečné zhodnocení mj. opodstatněnosti jeho strachu z pronásledování.

[37] Stěžovatel přitom jasně deklaroval, že důvodem jeho potíží a potíží celé jeho rodiny byla jejich příslušnost k etnické skupině Uzbeků. Žalovaný se ovšem ve svém rozhodnutí tímto důvodem pronásledování fakticky vůbec nezabýval. Uvedenou chybu nezhojil ani městský soud, který v bodě 14. rozsudku uvedl, že předmětné jednání nebylo svojí povahou cílené a systematicky zaměřené vůči stěžovateli z azylově relevantních důvodů, tudíž stěžovatelem popsané události nelze vyhodnotit jako hrozbu pronásledování. Takový přístup odporuje podle názoru Nejvyššího správního soudu dosud nikým nezpochybňovanému popisu událostí ze strany stěžovatele, jejichž součástí bylo etnickou záští motivované kruté fyzické násilí, zničení majetku, to vše bez patřičného zásahu přítomných státních bezpečnostních složek, možná naopak s jejich podporou. Není zjevné, jaké další podmínky by musely být podle městského soudu splněny, aby šlo o pronásledování z důvodu národnosti. V napadeném rozsudku se přesto městský soud opomenutou kategorií „pronásledování z důvodu národnosti“ vůbec nezabýval a chybu žalovaného tak nijak nenapravil.

[38] S ohledem na zprávy ze země původu založené ve správním spise a citované výše tak lze dospět k závěru, že stěžovatel má jako příslušník uzbecké národnosti odůvodněné obavy z pronásledování z důvodu své národnosti, přičemž takové obavy jsou odůvodněné násilnými akty, jimž byl podle svého nikým nezpochybněného azylového příběhu vystaven stejně jako jeho družka a děd a které vedly také ke zničení jejich majetku a k odchodu ze země původu.

[39] Nejvyšší správní soud se neshoduje s městským soudem ani v posouzení možnosti přesídlení rodiny stěžovatele do jiné části Kyrgyzstánu, kterou se městský soud zabýval v bodě 23. svého rozsudku. Při posuzování otázky, zda lze předpokládat, že by stěžovatel mohl nalézt účinnou vnitrostátní ochranu před pronásledováním v jiné části země původu, je třeba vyjít z § 2 odst. 10 zákona o azylu ve znění účinném do 17. 12. 2015, podle nějž „*za pronásledování nebo vážnou újmu se nepovažuje, vztahuje-li se obava cizince z pronásledování*

*nebo vážné újmy pouze na část území státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, státu jeho posledního trvalého bydliště a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá opodstatněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmou*" (dnes obdobně § 2 odst. 7).

[40] Jak vyplývá např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2016, čj. 1 Azs 113/2016-29, v případě zjišťování možnosti vnitrostátní ochrany žadatele je nutné posoudit splnění všech podmínek, které z citovaných ustanovení dovodila judikatura Nejvyššího správního soudu, přičemž *„[p]odle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93 (publ. pod č. 1551/2008 Sb. NSS) je při posuzování možnosti vnitřní ochrany nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení."* Z rozsudku ze dne 28. 7. 2009, čj. 5 Azs 40/2009-74, pak vyplývá, že při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nutné posoudit čtyři kritéria: *„(1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele."*

[41] Takové posouzení však městský soud ani žalovaný neprovedli a jeho tvrzení o možnosti vnitřního přesídlení, které nebylo nijak odůvodněno, proto není přesvědčivé. Navíc ze zpráv založených ve správním spise vyplývá, že jakkoliv je etnickými nepokoji nejvíce zasažena právě oblast na jihu země, odkud stěžovatel uprchl, k pronásledování etnických Uzbeků dochází po celé zemi. Bylo nutno hodnověrně posoudit, zda je tato vnitrostátní ochrana v jiné části země opravdu reálná a fakticky proveditelná.

[42] Nejvyšší správní soud k těmto závěrům dospěl shodně jako ve svých předchozích rozsudcích ze dne 26. 7. 2018, čj. 7 Azs 162/2018-47, kterým vyhověl kasační stížnosti stěžovatelovy družky, a ze dne 16. 8. 2018, čj. 7 Azs 163/2018-44, kterým vyhověl kasační stížnosti stěžovatelovy dcery.

## IV. Závěr a náklady řízení

[43] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek městského soudu.

[44] Zruší-li přitom Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by městský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným vadám správního rozhodnutí, než zrušit rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 4. 2014 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Tato pravomoc Nejvyššího správního soudu přitom není v řízení o kasační stížnosti vázána na návrh stěžovatele (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2012, čj. 2 Afs 68/2011-212) a v nyní posuzovaném případě považuje Nejvyšší správní soud takový postup za vhodný také s ohledem na celkovou délku řízení u městského soudu.

[45] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Ze spisu městského soudu ani Nejvyššího správního soudu ovšem nevyplývá, že by stěžovateli v řízení o kasační stížnosti či v řízení před městským soudem jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly. Stěžovateli tak žádnou náhradu nákladů řízení před městským soudem ani před Nejvyšším správním soudem nelze přiznat. Žalovaný neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení.

[46] Nejvyšší správní soud určil odměnu výše uvedenému advokátovi ve výši 6 800 Kč [dva úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s přihlédnutím k ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) téže vyhlášky (návrh ve věci samé, vyjádření) a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky]. Částka 6 800 Kč bude k rukám advokáta vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. srpna 2018

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu